

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

Welkom

Randvoorwaarden voor het genereren van kennis en onderzoek met een langdurige, positieve impact voor de bewoners van het aardbevingsgebied

Over ons

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

- Het duiden, delen en verbeteren van kennis rondom de maatschappelijke impact van de gaswinning en de gerelateerde aardbevingsproblematiek in Groningen.
- Door middel van het organiseren van (deel)kennistafels met experts en bewoners (i) de huidige stand van kennis te inventariseren (ii) specifieke kennisvragen in kaart te brengen en (iii) het niveau van kennis te verbeteren.

Literatuurstudie 0.1

Maatschappelijke Gevolgen Bodembeweging Groningen

Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen

PERSBERICHT

16 oktober 2018

Erste kenniscongres rondom Veilig Wonen! in Groningen

Kennisplatform Bouwen en Versterken en Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen slaan de handen ineen. Onafhankelijk en in gezamenlijkheid organiseren ze het eerste kenniscongres Veilig Wonen! op donderdag 8 november. Het congres staat in het teken van leefbaarheid en techniek in de provincie Groningen en wordt financieel ondersteund door Nationaal Coördinator Groningen.

Het kenniscongres Veilig Wonen! presenteert de bestaande en nieuwe kennis rondom het Groninger aardbevingsdossier. De focus ligt specifiek op leefbaarheid en techniek, waarbij aanwezig zijn door middel van toegankelijke workshops, lezingen, een rondleiding en een debat op de hoogte worden gebracht van diverse onderwerpen. Thema's die aan bod komen zijn onder andere erfgoed, (on)rust, regelgeving, impact voor bewoners, versterkingsmethoden en toekomstige aanpak en kansen voor het gebied. Theodor Kockelkoren, Inspecteur Generaal bij Staatstoezicht op de Mijnen, verzorgt de openingslezing en Rika Pot zal het congres leiden en voorzitten. Zij is oud burgemeester van Ten Boer en Appingedam en waarnemend burgemeester van de gemeente Oldambt.

De beide platforms benadrukken dat de aanwezigheid van bewoners uit het aardbevingsgebied op het congres zeer gewenst is. *'Het is van groot belang om zowel burgers, als professionals bij elkaar te brengen rondom deze thema's'*, aldus Tom Postmes, wetenschappelijk directeur Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen. Genodigden zijn burgers, overheden, het bedrijfsleven, de politiek, maatschappelijke organisaties en andere kennisinstellingen.

Het congres start aan het einde van de middag om 16.00 uur en het programma loopt tot 20.30 uur. De locatie is BuildinG, te vinden op de Zernike Campus in Groningen. Het congres is kosteloos te bezoeken, maar aanmelden is verplicht in verband met het beperkte aantal beschikbare kaarten. Meer informatie over het congres is te verkrijgen via www.building.nl.

Indeling middag

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

14.00 – 14.30 Korte introductie / briefing tafels Tom Postmes

14.30 – 15.45 Brainstorm per tafel

15.45 – 16.00 Koffie/thee pauze

16.00 – 16.30 Plenaire terugkoppeling en discussie

16.30 – 17.00 Afsluiting en netwerkmoment

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

‘Hoe organiseren we onderzoek rondom het aardbevingsdossier zodanig dat het rendeert, de kwaliteit wordt gewaarborgd, en het effectief en betrouwbaar is?’

Aanleiding Kennistafel

- Naar schatting 410.000 inwoners zijn blootgesteld aan de bodembeweging.
- Deze vraagstukken hebben vaak een technische, wetenschappelijke én maatschappelijke component.

Het is onvermijdelijk dat rondom deze vraagstukken tegenstrijdigheden en tegenstellingen (zo niet conflicten) ontstaan.

(a) omdat onderzoekers en inhoudelijk experts het niet altijd eens zijn wat betreft constatering, interpretaties of gevolgtrekkingen;

(b) omdat er grote belangentegenstellingen zijn tussen relevante actoren;

(c) omdat veel van deze actoren kennis verspreiden en onderzoek laten uitvoeren dat niet los wordt gezien van hun belang;

(d) omdat onderzoekers, instanties en bewoners elkaar niet altijd goed begrijpen.

Uitdagingen

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

- Onderzoek is van wisselende kwaliteit – soms niet relevant of toepasbaar.
- Er is duplicatie en er zijn ‘witte vlekken’.
- Het overzicht is soms zoek, en niet iedereen is goed geïnformeerd over de stand van zaken.
- Er is behoefte aan het verbeteren van de kwaliteit van onderzoek, betere communicatie en informatie voorziening, en coördinatie tussen uitvoerende instanties.

Doelstelling Kennistafel

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

- Het onderzoek rondom het aardbevingsdossier zodanig inrichten dat het rendeert, de kwaliteit wordt gewaarborgd, en het effectief en betrouwbaar is.

Onderzoek opzetten zodanig dat het:

- Inzichten levert ten dienste van een beter nationaal, lokaal en regionaal beleid, aanpak en methodologie.
- Inzicht kan bieden in wat niet werkt.
- De kwaliteit van leven in de regio kan verbeteren.

Uitkomsten Kennistafel

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

- Leidraad voor het nastreven van het effectief en efficiënt onderzoek naar de gaswinning en de aardbevingsproblematiek in Groningen.
- Het beter programmeren van onderzoek met andere partners.

Betrokkenen bij onderzoek

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

Opdrachtgevers

Onderzoekers

Gebruikers

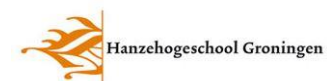
Erasmus
University
Rotterdam

Universiteit Utrecht

Waterschap NOORDERZIJLVEST

VEILIGHEIDSRGIO
GRONINGEN

Raad
van State

Groninger gelooft overheid niet meer

Manuel Sintubin 🛠️
@ManuelSintubin

Follow

Bewijst weerom mijn stelling ... het complete falen van wetenschapscommunicatie in **#Groningen!**
Is er dan niemand die het hoe en waarom van het NAM model komt uitleggen?
#aardbevingsdossier #rtvnoord

Sven Jach @Sven_Jach

Een groot deel van de vragen gaat over het omstreden rekenmodel van de NAM. De Zandtsters vertrouwen het niet. 'Versterken op basis van een computermodel? Hallo, we wonen hier in de echte wereld', zegt een inwoner. #tzandt #aardbevingsdossier ...

Translate Tweet

11:26 AM - 11 Dec 2018

5 Retweets 4 Likes

**"Shell, NAM, GasTerra en GDF Suez
droegen samen 52,5 duizend euro bij
aan het onderzoek"**

Deze Vlaamse hoogleraar begrijpt niet waarom er nog steeds geen goed onderzoek is in Groningen

Martine Braam

11 Apr 2017

Daar waar heel geologisch Nederland een mening lijkt te hebben over het Groninger gasveld, verspreidt de discussie zich inmiddels ook tot buiten de landsgrenzen. Hoogleraar Manuel Sintubin, van de Universiteit Leuven, steekt zijn mening over de situatie in Groningen niet onder stoelen of banken: “Ze zeggen altijd Nederland gidsland, nou in dit geval zeker niet.”

SRL Early Edition

OPINION

The Groningen Case: When Science Becomes Part of the Problem, Not the Solution

INTRODUCTION

The Groningen case is exemplary of the quest, by both society and the scientific community, to deal with induced seismicity. Although induced earthquakes have already been recognized for decades in relationship to mining and water impoundment behind dams (e.g., Klose, 2010; Foulger *et al.*, 2018), in recent years induced seismicity has become a global issue of public concern, in particular in relationship to hydrocarbon production, hydraulic fracturing, and wastewater disposal (e.g., Keranen and Weingarten, 2018). In the future, hazards emanating from induced seismicity will remain a matter of public concern, especially with further developments in, for example, geothermal energy production and carbon sequestration.

As long as the 1990s, the northern Dutch province of scientist who is not involved in any research in Groningen that is financed by the operator or Dutch funding agencies, I have also been regularly solicited by the Dutch media to comment on developments in the Groningen case as an independent observer. Following the Groningen case, social media, in particular Twitter, turned out to be an ideal instrument to probe the intentions of activists, the opinions of politicians, and the emotions of the Groningen people afflicted, as well as the official positions of the operator, regulator, or authorities on key moments, such as a felt earthquake, a governmental decision, or a demonstration. The opportunity to get acquainted with the perspectives of most parties involved in the Groningen case eventually enabled me to get a rather comprehensive overview of the “wicked problem” (Steckler *et al.*, 2018) that the Groningen case has become. In this article, I specifically reflect on the role that

Tafel 1:

- Hoe kunnen we onderzoek ontwerpen en inrichten zodat het een maximaal positieve impact heeft?

Tafel 2:

- Hoe kunnen we de organisatie en programmering van onderzoek verbeteren?

Tafel 3:

- Hoe bevorderen we een betere afstemming van en regie over de verschillende (lopende) onderzoeken zodat kwaliteit wordt gewaarborgd?

Tafel 4:

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kennis de verschillende stakeholders beter bereikt, zodat kennis en onderzoek rendeert?

Tafel 1

- Hoe kunnen we onderzoek ontwerpen en inrichten zodat het een maximaal positieve impact heeft?

Denk hierbij aan:

- Hoe kan je in onderzoek representativiteit waarborgen?
- Hoe betrek je de verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld bewoners)?
- Hoe moet de samenstelling van een belangencommissie eruit zien?
- Wat is de rol van co-creatie?
- Hoe ga je om met ethische vraagstukken?
- Hoe ga je om met kwetsbare groepen?

Tafel 2

- Hoe kunnen we de organisatie en programmering van onderzoek verbeteren?

Denk hierbij aan:

- Wat moet de omlooptijd van onderzoek zijn?
- Hoe maak je financiering onafhankelijk, wie is de financier?
- Hoe zien contracten eruit?
- Welke eisen stel je aan onderzoeksvragen?
- Welke eisen stel je aan methoden?
- Wat is de waarde van Open Access?

Tafel 3

- Hoe bevorderen we een betere afstemming van en regie over de verschillende (lopende) onderzoeken zodat kwaliteit wordt gewaarborgd?

Denk hierbij aan:

- Hoe brengen we verschillende disciplines samen?
- Hoe brengen we onderzoekers samen?
- Hoe kunnen we lopend onderzoek bijstellen?

Tafel 4

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kennis de verschillende stakeholders beter bereikt, zodat kennis en onderzoek rendeert?

Denk hierbij aan:

- Welke groepen eindgebruikers zijn er?
- Hoe maak je kennis beschikbaar?
- Hoe maak je kennis toegankelijk?
- Hoe krijgen we kennis en 'the bigger picture' naar belanghebbenden?
- Is het nodig om consensus onder eindgebruikers te bevorderen? Zo ja, hoe?
- Hoe vertalen we kennis en inzichten naar coherent beleid/aanpak?

Opdracht

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

- Brainstorm met de groep over de hoofdvraag;
- Vul de lijst met deelvragen aan;
- Beantwoord de deelvragen in twee of drie zinnen;
- Beantwoord de hoofdvraag;
- Koppel de bevindingen terug tijdens de plenaire terugkoppeling.

Indeling tafels

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

Tafel 1	Tafel 2	Tafel 3	Tafel 4
George de Kam	Goda Perlaviciute	Tom Postmes	Elles Bulder
Nathalie Beekman	Jannie Rozema	Marja Janssen	Nynke Walstra
Babet LeKander	Peter Hellinga	Irmgard Buissink	Hanneke Muthert
Jan Broer	Geske Barendregt	Laurie Dul	Maartje Kiep
Anieljah de Kraker	Geert Sanders	Monique Krauwer	

Kennistafel 12 december

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

‘Hoe organiseren we onderzoek rondom het aardbevingsdossier zodanig dat het rendeert, de kwaliteit wordt gewaarborgd, en het effectief en betrouwbaar is?’

